

Češi budou pracovat déle, v důchodu však budou kratší dobu než současní penzisté

- CZ24 News | 14. března 2024

ČESKO: Když udeřila inflační krize, „zaskočený“ systém valorizací důchodů vrazil klín mezi „vyvolené“ důchodce a ty, kteří valorizace nestihli. Podle odborníků se teď vláda chystá při penzijních změnách dopustit podobné chyby. Konkrétně jde o výpočet vyššího důchodového věku. Jeho zvyšování je i podle demografů nutné, nynější návrh z dílny ministerstva práce však podle nich kvůli špatné úvaze vytvoří zbytečné rozdíly mezi důchodci a bude k tomu stačit třeba to, že proběhne silnější chřipková epidemie.

Důchodový věk se v Česku už léta odsouvá u mužů každý rok o dva měsíce a u žen obvykle o víc měsíců. Na 65 let se dostane v roce 2030 nejdřív u mužů, bezdětných žen a matek s jedním dítětem, u matek s více dětmi později. Podle návrhu reformních změn by se měla nově každý rok věková hranice přehodnocovat podle doby dožití lidem, jimž bude zrovna 50 let. Odsouvat se má nejvš o dva měsíce ročně.

Navrhovaný systém však podle České demografické společnosti (ČDS) povede k nespravedlivým výkyvům, které se dotknou lidí v podobném věku. „Nejvíc nás zarazilo navázání úpravy na něco, co je strašlivě rozkolísané. Nedává to to, co bychom očekávali – stabilní, robustní a předvídatelný systém,“ komentoval návrh ministerstva práce demograf Petr Mazouch z Vysoké školy ekonomické v Praze. ČDS proto představila [vlastní návrh](#), který má minimálně v prvních letech odsunout důchodový věk ve stejné míře, ale pro všechny ročníky stejně, o jeden měsíc.

„Předpokládá se, že doba pobírání důchodu nebude záviset na aktuálních výkyvech, ale na tom, jak to bude vypadat v budoucnu. Nejen podle úmrtnosti, jaká bude v roce, kdy odejdou do důchodu, ale i v dalších letech jeho pobírání. Všechny dosavadní prognózy ukazují, že tam je vývoj skutečně rovnoměrný, nejsou tam velké výkyvy, čím mladší generace, tím déle žije. A rozdíl je mezi jednotlivými generacemi zhruba stejný,“ [popsal problém v rozhovoru](#) s deníkem Echo24 demograf Tomáš Fiala působící na pražské VŠE.

ČDS uvedla, že podle návrhu ministerstva práce by se důchodový věk měl nad 65 let zvednout lidem s rokem narození 1966 o dva měsíce nad 65 let. U ročníku 1967 by to byly další dva měsíce, u ročníku 1968 měsíc, u ročníku 1969 zas dva měsíce. Narozeným v roce 1970 až 1972 by věková hranice zůstala na 65 letech a sedmi měsících. Ročníku 1973 by se o dva měsíce oddálila.

Podle demografů rozdíly v důchodovém věku, který ministerstvo navrhuje pro padesátníky, neodpovídají ani rozdílům v naději dožití při dosažení 65 let. Narození v letech 1965 až 1967 by před sebou podle statistik měli v průměru zhruba 21,3 roku. U ročníku 1968 a 1969 by to bylo skoro 21,4 roku. Pro další ročníky by se doba postupně prodlužovala až na víc než 21,7 roku u narozených v roce 1972, pak by mírně poklesla. Lišila by se i doba pobírání důchodu.

„Když jsme dělali výpočty na základě poslední prognózy pro generaci 2000, ukazovalo se, že naděje dožití v 50 letech by byla třeba o pět let a tři měsíce vyšší, než u ročníku 1965. Podle návrhu MPSV by tak tato generace šla do důchodu v 70 letech a třech měsících, přitom vzhledem ke zpomalování nárůstu délky života v dalších letech by tato generace sice o pět let a tři měsíce déle pracovala, ale přitom o pět měsíců kratší dobu pobírala důchod než ročník 1965. Pokud budou déle pracovat, měli

by důchod pobírat třeba o rok déle, ne o pět měsíců méně," dodal demograf Tomáš Fiala. Podle něj tak ministerský návrh bude znamenat, že budou lidé muset pracovat stále delší dobu, aby dosáhli na stejnou dobu vyplácení důchodu. Tedy technicky vzato by se v poměru k délce života čas strávený v důchodu snižoval.

ČDS doporučuje zvedat důchodový věk od ročníku 1966 každý rok o měsíc. V 66 a jednom měsíci by tak šli do důchodu narození v roce 1978. Pro ročníky 1979 až 1983 by se pak věk stanovil podle zprávy o demografickém vývoji v roce 2028, jak už nyní upravuje zákon, radí demografové. Měřítkem podle nich tak nemá být pevně daných 21,5 roku strávených v důchodu, ale to, aby v něm lidé strávili zhruba čtvrtinu života.

„Pro rok 1965 to vychází na 24,7 %, postupně by se tedy doba pobírání důchodu zvyšovala ke 25 % života. To nám připadá spravedlivější než konstantní, absolutní doba, protože ta bude znamenat, že budou lidé stále déle pracovat na stále stejný důchod," dodal k návrhu ČDS demograf Tomáš Fiala.

[ZDROJ](#)